

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Makrostruktury społeczne
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Social macrostructures
Kierunek studiów	Socjologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Nauki socjologiczne
Język wykładowy	polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Jan Szymczyk, prof. KUL
---	-------------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	I [II rok]	3
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Brak
-------------------	------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - zapoznanie uczestników z najważniejszymi kategoriami pojęciowymi i teoriami z zakresu makrosocjologii, makrostruktur społecznych oraz ich aspektami i podmiotami
C2 - nabycie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie rozróżniania fenomenów charakterystycznych dla makrosocjologii oraz dostrzegania czynników i uwarunkowań procesów charakterystycznych dla makrostruktur
C3 - aplikowanie kategorii pojęciowych i teorii z zakresu socjologii w analizach makrostrukturalnej rzeczywistości społecznej.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Zna podstawowe kategorie pojęciowe [terminologię], teorie i metodologię z zakresu makrosocjologii, makrostruktur społecznych oraz ich aspekty i podmioty	K_W01, K_W04
W_02	Posiada podstawową wiedzę w zakresie rozumienia i klasyfikowania podstawowych kwestii, aspektów związanych z makrosocjologią oraz uwarunkowań i specyfiki funkcjonowania podmiotów [elementów] makrostruktur społecznych [np. klas, warstw społecznych, narodu, państwa, instytucji i organizacji] w kontekście badań socjologicznych	K_W03 K_W04,
W_...		
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Posiada podstawowe umiejętności w zakresie makrosocjologii celem wyszukiwania, krytycznego analizowania, oceniania i przetwarzania informacji na temat makrostrukturalnej rzeczywistości społecznej	K_U01,
U_02	Potrafi posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi z zakresu makrosocjologii w celu opisu i krytycznej analizy, w oparciu o poznane techniki i metody, przyczyn i przebiegu wybranych procesów i zjawisk społecznych w makrostrukturach społecznych	K_U02, K_U04
U_....		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Wykazuje się pewną samodzielnością w obserwacji, analizie zjawisk, procesów zachodzących w makrostrukturach, w oparciu o którą powinien być w stanie zaplanować i przeprowadzić konkretne badania socjologiczne dotyczące funkcjonowania różnych podmiotów, instytucji, organizacji	K_K05,
K_02	Potrafi samodzielnie poszerzać nabytą wiedzę z zakresu makrosocjologii i jest gotowy do stałego doksztalcania się w zakresie różnorodnych kwestii wynikających z uwarunkowań zjawisk i zmian społecznych	K_K02 K_K08
K_...		

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Specyfika makrosocjologicznych analiz i badań. Społeczeństwo jako przedmiot socjologii. Typologia współczesnych społeczeństw. Pojęcie struktury społecznej: jej teorie, modele, aspekty i wymiary, podstawowe procesy i czynniki. Struktura społeczna jako typ idealny. Realistyczno-dynamiczne rozumienie struktury społecznej. Pojęcie makrostruktur

społecznych [ich podstawowe cechy i definicja; czynniki i uwarunkowania]. Kryteria i aspekty strukturalizacji rzeczywistości społecznej. Zróżnicowanie i nierówności społeczne. Makrostruktura społeczna jako skład i jako układ. Pojęcie klas i warstw społecznych: rys historyczny stratyfikacji społecznej, jej podział i metody badania. Współczesne koncepcje stratyfikacji społecznej. Współczesne przemiany w makrostrukturze społecznej. Pojęcie tzw. śmierci klas, rozumienie underclass i upper class. Pojęcie klasy średniej: definicja starej i nowej klasy średniej, funkcje i rola klasy średniej, kształtowanie się klasy średniej w Polsce. Pojęcie mezostruktur. Kategoria ruchliwości społecznej z perspektywy makrosocjologii.

I. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny i metody dialogu [konwersacji]	Egzamin ustny	Protokół egzaminacyjny
W_01	Wykład konwencjonalny i metody dialogu [konwersacji]	Egzamin ustny	Protokół egzaminacyjny
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Wykład konwencjonalny i metody dialogu [konwersacji]	Egzamin ustny	Protokół egzaminacyjny
U_02	Wykład konwencjonalny i metody dialogu [konwersacji]	Egzamin ustny	Protokół egzaminacyjny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Wykład konwencjonalny i metody dialogu [konwersacji]	Egzamin ustny	Protokół egzaminacyjny
K_02	Wykład konwencjonalny i metody dialogu [konwersacji]	Egzamin ustny	Protokół egzaminacyjny

V. Kryteria oceny, wagi...

Egzamin ustny

na ocenę 2:

(W) - Student nie zna podstawowej terminologii, teorii i metodologii z zakresu makrosocjologii

(U) - Student nie posiada podstawowych umiejętności interpretacji i klasyfikacji rudymenarnych kwestii, kategorii pojęciowych i teorii z zakresu makrosocjologii, makrostruktur społecznych oraz ich aspektów i podmiotów

(K) - Student nie potrafi poprawnie zreferować żadnych praktycznych rozwiązań funkcjonujących w makrostrukturach społecznych ani zidentyfikować zjawisk typowych dla makrosocjologii

na ocenę 3:

(W) - Student zna przynajmniej jakieś stanowiska teoretyczne dotyczące omawianej problematyki

(U) - Student posiada podstawowe umiejętności interpretacji i klasyfikacji rudymenarnych kwestii, kategorii pojęciowych i teorii z zakresu makrosocjologii, makrostruktur społecznych oraz ich aspektów i podmiotów

(K) - Student z pomocą potrafi poprawnie zreferować pewne praktyczne rozwiązania funkcjonujące w makrostrukturach społecznych oraz zidentyfikować zjawiska typowe dla makrosocjologii w stopniu podstawowym

na ocenę 4:

(W) - Student zna większość omówionych na zajęciach terminów, teorii i metodologii z zakresu makrosocjologii

(U) - Student potrafi analizować i klasyfikować większość omówionych na zajęciach kwestii z zakresu makrosocjologii, makrostruktur społecznych

(K) - Student potrafi zreferować poprawnie większość wybranych zagadnień z zakresu makrosocjologii i ukazać ich zastosowanie w praktyce społecznej

na ocenę 5:

(W) - Student zna wszystkie wymagane terminy, teorie i metodologię z zakresu makrosocjologii

(U) - Student potrafi samodzielnie analizować i klasyfikować wszystkie wymagane zagadnienia z zakresu makrosocjologii, makrostruktur społecznych

(K) - Student potrafi zreferować poprawnie wymagane zagadnienia z zakresu makrosocjologii i ukazać ich zastosowanie w praktyce społecznej oraz dobrać odpowiednie rozwiązanie [metody] do konkretnego problemu.

VI. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	90

VII. Literatura

Literatura podstawowa

J. Turowski, Socjologia. Wielkie struktury społeczne, Lublin 1994; H. Domański, Struktura społeczna, Warszawa 2007; R. Podgórski, Socjologia: makrostruktury, Warszawa 2011; P. Sztompka, Socjologia. Analiza społeczeństwa, Kraków 2002; P. Rybicki, Struktura społecznego świata, Warszawa 1979; B. Szacka, Wprowadzenie do socjologii, Warszawa

2003; M. Hamilton, M. Hirszowicz, Klasy i nierówności społeczne, Warszawa 1995; J. Szymczyk, Instytucje, procesy i systemy społeczne. Makrosocjologia, w: 100 lat socjologii w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Idee - teorie - badania, red. W. Szymczak, TN KUL, Lublin 2018, s. 63-85; J. Szymczyk, Elements of the Application of the Complementarity Principle. Issues of the Sociology of Subjectivity and Social Structures, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2014.

Literatura uzupełniająca

E. Wnuk-Lipiński, Socjologia życia publicznego, Warszawa 2008; M. Ziółkowski, Przemiany interesów i wartości społeczeństwa polskiego, Poznań 2000; H. Domański, O ruchliwości społecznej w Polsce, Warszawa 2004; Jedna Polska? Dawne i nowe zróżnicowania społeczne, red. A. Kojder, Kraków 2007.